

Wynalezienie Europy Wschodniej. Mapa cywilizacji w dobie Oświecenia – Larry Wolff

Podział na Europę Zachodnią i Wschodnią jest jednym z najbardziej rozpowszechnionych stereotypów europejskich. Tym razem przyglądamy się Larry Wolff – profesor na New York University, a zatem człowiek spoglądający na obie strony tej granicy z pewnego dystansu.

Tytuł: Wynalezienie Europy Wschodniej. Mapa cywilizacji w dobie Oświecenia

Autor: Larry Wolff

Tłumacz: Tomasz Bieroń

Wydawca: Międzynarodowe Centrum Kultury

ISBN: 978-83-66419-11-7

Oprawa: twarda

Rok wydania: 2020

Liczba stron: 748

Opis wydawcy:

Wolff uderza w samo sedno i zadaje pytania o to, jak i po co skonstruowano ten mit „gorszej” Europy Wschodniej, dlaczego Europę Środkową odbijano niczym piłeczkę pingpongową, dlaczego z taką łatwością przesuwano linię, która za każdym razem oddzielała Cywilizację od Barbarii, Kulturę od Natury, Ludzi od Bestii.

W swojej książce poświęconej sposobom, w jaki zachodnioeuropejskie Oświecenie projektowało wyobrażenia Europy Wschodniej, Wolff próbuje wyjść poza pary opozycji i stereotypów dotyczących tego regionu i sprawdzić, w jaki sposób one powstawały. Przygląda się nie tyle Europie Wschodniej, co stanowi wiedzy Europy Zachodniej na temat Wschodu, propozycji jego „ucywilizowania”, „uporządkowania” i podboju. Podejrzliwie i krytycznie przygląda się pismom filozofów, sztukom teatralnym, pamiętnikom, listom i kodeksom prawnym. Jego bohaterami są Katarzyna II, Wolter, Rousseau, Casanova, pierwsi badacze, antropolodzy, dyplomaci i wojskowi. Ale też Edward Said, Jacques Derrida i Michel Foucault.

Ten wykształcony w Oświeceniu paradygmat myślenia o Europie Wschodniej wciąż jest aktywny, wpływa nie tylko na wyobrażenia kulturowe, ale także na działania polityczne i ekonomiczne oraz przyporządkowania ideologiczne i światopoglądowe, domagające się od Europy Środkowej potwierdzenia wciąż na nowo jej „europejskości” i przydzielające określone role – według których na przykład Polsce przypada w udziale pozycja przedmurza wobec wpływów rosyjskich.

Wolff ma świadomość, że proces, który opisuje, doprowadził nie tylko do podboju Europy Wschodniej przez Napoleona, ale jego konsekwencją ostateczną była także hitlerowska ekspansja na Wschód, a także ciągle aktualna polityka wobec Rosji. Pyta zatem o jego źródła, ale również o to, co sprawiło, że stał się on wygodnym schematem, żywym nawet współcześnie.

Autor nie ogranicza się do studiowania kolejnych pism – schodzi na pola bitew, pokazuje efekty wojen, jakie przetaczały się przez Europę sto lat wcześniej i później. Z konstruktów różnych „Europ” Wolff wyprowadza bardzo konkretne konsekwencje polityczne, mające wpływ na największe konflikty XX wieku.

„Wynalezienie Europy Wschodniej. Mapa cywilizacji w dobie Oświecenia” to pierwsze polskie wydanie klasycznej już książki Larry’ego Wolffa.

O autorze:

Larry Wolff – (ur. 1957) profesor na New York University, dyrektor Remarque Institute, członek American Academy of Arts and Sciences. Wyróżniony stypendiami Fulbrighta, American Council of Learned Societies oraz Guggenheima. Uznawany za jednego z najważniejszych zachodnich badaczy Europy Środkowej i Wschodniej – obok Normana Daviesa, Tony’ego Judta, Timothy’ego Garton Asha. Autor m. in: *Idei Galicji*, która jeszcze w tym roku ukaże się nakładem Wydawnictwa MCK.